СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 147. Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 27. червня, 1927. VOL. XXXV. No. 147. Jersey City, N. J., Monday, June 27. 1927. THREE CENTS

THE LIBRARY OF THE JUN 29 19.. UNIVERSITY OF ILLINOIS

ПОШИРЕННЄ СТРАЙКУ В КОПАЛЬНЯХ МЯГКОГО ВУГЛЯ

ЗАВІШУЮТЬ ПРАЦЮ В ЦЕНТРАЛЬНІМ ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКІМ ОКРУЗІ З 12,000 РОБІТНИКІВ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 24. червня. — Властителі копалень вугля у так званім центральним пенсилвенійськім окрузі та представники майнерської юнії, котрі від кількох днів вели тут переговори в справі полагодження свого непорозуміння, заявили нині спільно, що переговори розбилися та що в четвер слідуючого тижня перерветься працю в усіх копальнях сього округа. В сих копальнях працює до 12,000 робітників.

На переговорах ходило о вироблення нової умови на місце так званої джексонвильської, яка що правда мала обовязувати тільки до 1. квітня, але яку тимчасово відновлено на спільній конференції в Міямі минувшого січня. На теперішних переговорах представники майнерів добивалися продовження теперішних умов праці до 29. марта 1929. року; значить, джексонвильска угода мала обовязувати тимчасом далі з деякими змінами. Властителі копалень виставили проти сих домагань свої, в яких вони домагалися зменчення скалі заплати, приняті в джексонвильскій угоді о 15 до 20 процент, що значило знижение заплати о якого півтора доляра для денних робітників.

Робітники відкинули се домагання властителів, які знова відкинули домагання представників майнерів, і після сього обі сторони згодилися, що на слідуючий четвер має станути робота в цілім середнім пенсилвенійськім окрузі. Обі сторони видали рівночасно заяви, в котрих кожда сторона винує другу за зірвання праці. В своїй заяві представники властителів кажуть, що через перервання праці буде панувати в окрузі бідота, але й властителі потратять богато, бо неодна майна, що лишень учора варта була міліони, нині не варта й тисячки. Президент округа майнерської юнії Дюбойс каже, що робітники не згодилися на домагання операторів, бо вони домагалися понизити життєву стопу, до якої привикли американські робітники.

АГІТАЦІЯ ЗА ВЕЛИКОЮ ФЛЬОТОЮ.

СЕНАТОР ЕДВАРДС НЕ ГОДИТЬСЯ НА РОЗОРУЖНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШИНГТОН, 24. червня. — Едвардс, сенатор зі стейту Ню Джерзі, та конгресмен Фред Бритен з Илинойс, виступили зі заявами проти обмежування американської фльоти. На їх думку, Злучені Держави потребують сильної фльоти з огляду на світове замішання.

СЛІДСТВО НАД МУЧЕННЄМ АРЕШТОВАНИХ.

КОМИШЕНЕР ПРОГИБІЦІЇ ЗАРЯДЖУЄ СЛІДСТВО.

НЮ ЙОРК, 24. червня. — З огляду на те, що в ріжних судових процесах виходить на яву, що прогибіційні урядники вживають мучення арештантів („терд дігрі"), щоби добитися зізнань проти людий, нарушуючих прогибіцію, а поліція знова собі, щоби дізнатися про хабарництво прогибіційних урядників, федеральний прогибіційний комишенер Дорен зарядив розведенне слідства над сими мученнями. Всі винуваті мають бути в як найскоршім часі поставлені на суді.

ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ПІДПАЛУ ЦЕРКОВ.

ПАЛІЙ МАВ СПАЛИТИ 22 КАТОЛИЦЬКІ ЦЕРКВИ.

ОПЕР САНДУСКІ, Огайо, 24. червня. — Рей Марсден, 42-літний мешканець міста Флинта, в стейті Мишиген, признався перед поліцією до підпалу католицьких церков. Мав він підпалити, а його спільники зрабувати, 22 римо-католицькі костели. Коли поліція питалася його, чому він рабував тільки католицькі костели, він заявив, що вони одні мають гроші.

Марсдена арештовано підчас рабовання одного костела в Карі. Арештований зізнав був тоді, що він рабував римо-католицькі костели з помсти за те, що його силою записано до католицької церкви та що ся церква його скривдила.

ЗНОВА ПАЦІЄНТ УБИВ ЛІКАРЯ.

„ПІМСТИВСЯ" ЗА НЕВДАЛУ ОПЕРАЦІЮ.

ІНДІЯНА, ПА., 24. червня. — Джан Аморіян, 35-літний майнер, забив тут нині д-ра Френка Мура, лікаря з Гомер Сіти, а відтак відобрав собі самому життє.

Мотивом до страшного вчинку мала бути пімста. Шість літ тому назад нещасний випадок у копальні зломив Аморіянови хребет. Др. Мур тоді зробив йому операцію, яка була удачна, бо по ній Аморіян міг далі працювати. Однак він відчував у хребті біль, за який він винував лікаря. Ся думка переслідувала Аморіяна через цілі роки, аж оногді він побачив д-ра Мура, їдучого автом. Сей вид видно помішав йому розум зовсім. Він стрілив до Мура кілька разів, поцілив його три рази в голову, а відтак звернув револьвер до себе й убився на місци. Авто лікаря звернуло з дороги та розбилося о дерево. Погребники, закликані на місце події, думали, що там був нещасний випадок, але побачили вбивство й самовбивство. Аморіян мав лишити жінку й 6 дітий.

БРАТИ-ОПРИШКИ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ВБИЙСТВ.

МЕДФОРД, Орегон, 23. червня. — Три брати Отремонти, арештовані за напад на пасажирський поїзд Полудневої Пасифічної Зелізниці та вбиття чотирох людий, призналися до вини. В сей спосіб вони вратувалися від смертельного присуду. Їх засуджено на кару досмертної вязниці, і вони сейчас почали відсиджувати кару.

В своїм признанию говорять вони, що Гаф Де Отремонт заявив, що він убив машиніста поїзду; другий брат Марвин убив пічкура, а Рей убив брейкмена. Всі три відтак підложили динаміт під почтовий віз, і вибух сього динаміту вбив почтового урядника.

І БОГАЧІ НЕ ВСЕ ПЮТЬ ЧИСТУ ГОРІВКУ.

НЮ ЙОРК, 23. червня. — У готели Рузвелта помер нині на затроєнне злим алькоголем Вилсон Гикак з Клівленду, відомий як „найбогатший кавалер" того міста.

ЛІТО ПОЧИНАЄТЬСЯ НА ДОБРЕ.

ВАШИНГТОН, 23. червня. — Нинішний день приніс першу справді літну спеку. Просто всі великі міста донесли про високу спеку. В богато з них духота була дуже сильна.

Як звичайно, богато людий поїхало на воду шукати прохолоди, і, як се часто в таких случаях буває, не все стереглися як слід. Тому з околиці кождого великого міста доносять про якесь число утоплених.

ПРОГИБІЦІЙНИЙ УРЯДНИК ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО МУЧЕННЯ АРЕШТОВАНОГО.

НЮ ЙОРК, 23. червня. — На процесі проти прогибіційних урядників за хабарництво станув один Гіндус та зізнав, що поліція била його через шість годин, щоби примусити його, аби сказав щось злого на прогибіційних урядників. Цікаво, що прогибіційний адміністратор, який почав сей процес, признав, що поліція вживала мук, аби вимушувати зізнання, обжаловуючі прогибіційних агентів.

ГЕРРИК ВЕЗЕ МИРОВЕ ПРЕДЛОЖЕННЄ.

ПАРИЖ, 23. червня. — Мирове предложенне Франції, яке везе американський амбасадор Геррик, є найпростішим дипльоматичним актом. Є коротке і ясне. Виключає між обома краями тільки одно — війну.

РЕСТАВРАЦІЯ СОФІЙСЬКОГО СОБОРУ.

Передбачається почати велику реставрацію надзвичайно цінного памятника мистецтва великокнязівської доби — Софійського собору в Київі.

Будуть реставрувати 190 кв. сяжнів фресок і мозаїк. У цій справі до всеукраїнського археольогічного комітету при УАН прибув з Ленінграду художник-реставратор Кілик.

ЗАВІШЕННЯ ДІЯЛЬНОСТИ „ЛУГІВ" У СТАНИСЛАВІВЩИНІ.

Староство в Станиславові завісило діяльність „Лугів" у Станиславові-кольонії в Ямниці і Єзуполі. Завішення умотивоване, як звичайно, політичною діяльностю, належанням до „нелегального" П. О. К., та заминому участь у маніфестаціях, маючих протидержавний характер. Цілком зрозуміло, що це є тільки голословні твердження; бо все треба щось видумати та знайти причину до знищення українських товариств. Всі маніфестації, в яких брали участь „Луги", це Свято Лугової Єдности та панахида біля памятника Т. Шевченка в Сільці, які зовсім не мали протидержавного характеру та мабуть і п. Єжовському було дуже добре відомо, що це народні свята, які в своїй програмі, котру він читав та сам бачив підчас виконування, не мали нічого протидержавного і політичного. Але це їх не обходить.

ГРАДОВИЙ ХМАРОЛІМ НА ПОКУТТЮ.

Дня 18. травня протяг здовж цілого Покуття градовий хмаролім, який вийшов з лісів коло Слобідки лісної, пролетів через Камянки малі, Турку, Остапківці, Прикмище, Виноград, тут розділився і пішов одним краєм на Тишківці, другим сильніщим на Хвалибогу, Сороки, Слобідку пільну, Торговицю і Топорівці.

Всі засіви, на ширині одного кільометра, зовсім зрівнав з землею.

В неділю, 22. травня, вигляд піль був дуже сумний. Селяни вже в більшости скосили поломане градом жито і позвозили до села. Всі поля вкриті білою стернею, як у липні по живах, всі дороги засипані житньою молодою соломою.

На селах великий сум. Напр. у Сороках вибило градом найкраще поле, засіяне виключно житом і пшеницею. Це живлове нещастя використовують хлібоїди. Привезли зі Станиславова гроші й роздають по селах позички тим, що впишуться до хлібоїдської партії.

Людність, яка не хоче навіть за ціну порятунку в катастрофі запродувати своєї національної чести, з огидою відвертається від хлібоїдських вожаків і тих нечисленних безхарактерних одиниць, ща запродуються за миску сочевиці, та відчуває велику нехіть до уряду, який використовує градову катастрофу на Покутті, щоби поширювати деморалізацію серед нашого народу.

НАСЛІДОК РІЖНИЦІ ВІКУ.

В жидівській дільниці Львова розігралася крівава подружна трагедія. В часі суперечки між 71-літним Хаймом Грубером, багатим купцем, що живе при Жовківській 75 і його жінкою, та остання вдарила його якимсь тупим знарядом в голову так, що той по кількох годинах умер. По секції тіла Груберову арештовано. Грубері побралися перед роком і жили в незгоді наслідком великої ріжниці віку.

ЯК ПРАЦЮЮТЬ НАКАЗНІ КОМІСАРІ В ГАЛИЧИНІ.

В селі Хриплин, повіт Станиславів, панує наказний комісар Петро Павук, що напосівся за всяку ціну знищити всі українські установи, які є в тому селі, почавши від кооперативи, а скінчивши на пожарничім товаристві „Січ". Разить його всякий поступ та стремління до культури. Гніває його навіть те, що в товаристві „Січ" нема пияків і авантурників.

Коли 8. травня ц. р. товариство владило концерт в честь Тараса Шевченка, а потім хотіло забавитися, то не лишень, що не позволив на забаву, але ще зробив донос на постерунок, що така забава відбулася помимо заказу, що є брехнею, бо січовики по концерті розійшлися домів. Натомісць на 15. травня ц. р. позволив на забаву „Кулка млодзежи" в жида Кляра, де різалися ножами так, що треба було взивати телефонічно поліцію.

ЗВИЧАЙНА СОБІ ПИЛА НАРОБИЛА ШУМУ СЕРЕД... МУЗИКІВ.

Варшавське музичне товариство заборонило п. Мельодистови, знаному музикові і дригентові „джез-банди", під загрозою виключення з Т-ва, грати на... пилі, звичайній пилі до різання дерева. Противники „музикальної" пили стали до боротьби під гаслом: „Пила належить до тартаку!"

Пилак (від „скрипка", кажемо „скрипач") п. Мельодист не настрашився загрози і пилікав собі далі. Музичне Т-во повикидало всіх пилаків, на чолі з з Мельодистом, з Т-ва і викреслило пилу зі спису музичних інструментів. Але, одно наука, теорії, чисте мистецтво, а що инше говорить життя. Публика напр. і слухати не хоче „джез-банди", коли її музикального вуха не пилує „немузикальна" пила. Кажуть, що пила є одним з найкращих інструментів, бо своїми згуками нагадує стогін поневоленого (чи не національних меншостей?).

І „стогін поневолених" зробив своє. — Музичне Т-во відкликало свою постанову про виключення пилаків. Тільки „борець за пилу" п. Мельодист заявив, що тепер він не хоче належати до Т-ва, яке так довго було глухе на „стогін поневолених"...

ДВІ ЗАЛІЗНИЧІ КАТАСТРОФИ І ОДИН ЗАМАХ — ОДНОГО ДНЯ.

Дня 12. травня ц. р. не велося щось польським залізницям. В Самборі наїхав парохід з заду на поїзд, розбиваючи 2 вагони 3-тої кляси. Дві особи ранені.

На стації Лісна коло Новогродка вискочив з шин військовий поїзд, якого провадив польський капітан. Тяжко ранені: один старшина, 6-ох професійних підстаршин зі шкільного саперського куріня, що їхав до табору вправ.

Біля Вільни, між стаціями Жеребелівка та Барановичі найшла залізнича сторожа розкручені шини та пакет з вибуховим матеріялом. Потяг затримано в час.

ПОЛУДНЕВА АРМІЯ ГОТОВА ДО ПОХОДУ НА ПЕКИН

250,000 ЖОВНІРІВ ВИРУШИТЬ НА СТОЛИЦЮ ДВОМА ДОРОГАМИ.

СУХОВ, Китай, 24. червня. — На протязі слідуючих двох тижднів вирушить генерал Ченг Кай Шек зі всіми своїми силами в похід в ціли здобуття столиці Китаю Пекину. Головним оперуючим командантом буде генерал Фенг.

З приводу цеї воєнної операції ведеться всюди широка агітація в користь націоналістичної армії, а ведуть її головно самі жовніри, яких тепер всюди повно. В самім місті Сухов, яке являється концентраційним місцем для націоналістичної армії, панує дуже добрий настрій. Всюди забави та веселість. Кажуть, що Ченг побе північну армію, а зглядно не треба буде з нею боротися, бо вона піддасться без бою, бо знає, що коли попаде в неволю до націоналістичної армії, то її нічого злого не стрінеться. Зате націоналісти знають, що попасти в полон до північної армії, значить згинути від розстрілу або повиснути на шибениці.

Націоналістична армія може радуватися ще й з того згляду, що вона заняла майже без бою дуже важний стратегічний пункт, а то місто Тсинг-тао, яке побудували колись Німці.

НАРАДИ КОНФЕРЕНЦІЇ ПОСТУПАЮТЬ ВПЕРЕД.

БРИТАНІЯ ГОДИТЬСЯ НА 10,000-ТОНОВІ КРУЖЛЯКИ.

ЖЕНЕВА, 24. червня. — Морська конференція зазначила вже деякий успіх. Британська делегація рішилася не дискутувати на разі справу броненивків, а звернула свою увагу виключно на кружляки, міненосці і субмарини. Заразом пороблено заходи, щоби вплинути на кореспондентів, щоби вони не пускали в світ надто песимістичних звітів з нарад. Американський амбасадор Гибзон заявив, що пропозиція, предложена з рамени Америки, являється виразом американської опінії, бо виробили її спільно департамент стейту і маринарки, а президент знова затвердив їх без змін.

Супроти заяви американських делегатів, що Америка не може згодитися на зміну 10,000-тонових кружляків на менші, о 7,500 тон поємности, британські делегати виявили нахил склонитися до становища Америки. Америка вправдувала свое становище тим, що її морські бази є так далеко від себе віддалені, що сполука між ними можлива тільки за помічю кружлярів, які мусять мати принаймні 10,000 тон.

ПАРЛЯМЕНТ ПІДПИРАЄ ШТРЕЗЕМАНА.

ДІСТАВ БІЛЬЩЕ ГОЛОСІВ ЯК КОЛИНЕБУДЬ ИНДЕ.

БЕРЛІН, 24. червня. — Мимо свого песимістичного звіту, який здавав міністер заграничних справ Штреземан в парляменті відносно послідної сесії Ради Ліги Націй, парлямент не віднісся до нього неприхильно. Бувший амбасадор до Вашингтону гр. Бернсторф виказував користи Ліги, хоч заявив, що їй ще далеко до ідеалу. Мимо опозиції з боку камунистів парлямент висказав Штреземанови вотум довіря такою більшістю голосів, якої він ще досі ніколи не одержав.

ПРОДАВ СТАРИЙ МАНУСКРИПТ, ЩОБ ЗАБАВИТИ ДІВЧИНУ.

ПАРИЖ, 24. червня. — Амеде Беноа, куратор музею св. Геновефи, запалав любовю до молоденької дівчини, а що його средства не дозволяли на видаток, який потягала за собою та любов, рішився 40-літний амант забрати з музею прекрасний середновічний манускрипт і продати його торговцеви старинностями. Був одначе в злодійськім фаху так недосвідний, що забув зняти з манускрипту печатку музею. В той спосіб пізнали крадіж і куратора поставлено перед суд. Подія викликала сензацію. Богато поетів і письменників просило в публичних заявах о його помилуванне, між иншими просив о те відомий поет Ролян, який зачинає своє письмо так: „В сороковім році натрапляє він на дівчину, на яку в 30-ім певно не був би звернув найменшої уваги".

Беноа покарано 500 франками і роком вязниці. Ту послідну кару заверджено в завішенню.

НЕАПОЛЬ ВІДДАЄ ЧЕСТЬ ПОГИБШИМ ФАШИСТАМ.

ПРИПИНЕНО ВЕСЬ БИЗНЕС, ЗАМКНЕНО ВСІ ТЕАТРИ.

НЕАПОЛЬ, 24. червня. — На італійськім кораблі Конте Розо привезено сюда з Ню Йорку тіла забитих перед двома тижнями фашистів Иосифа Карізі і Михайла Дамброзоді Аморосо. Виновників вбийства ще досі не висліджено. Догадуються, що вони впали жертвою протифашистської акції в Америці, а вбийниками були таки самі Італійці.

Тіла погибших винесено в двох прекрасних домовинах, які сейчас обсипано квітами. Промови виголосили представники уряду і міста. Тесячі людей були учасниками похоронних церемоній. Всі театри замкнено. Рівнож заборонено грати того дня музиці по ресторанах і каварнях.

ЧЕЙМБЕРЛИНА ВИТАЮТЬ В ПРАЗІ.

ПРАГА, 24. червня. — Чеймберлин і Левин прибули з Відня до Праги і тут приняв їх на спеціяльній авдієнції президент Масарик, а тисячі цікавих зробили їм овацію біля готелю, в якім замешкали летуни.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БАЧУТЬ ЧУЖЕ ПІД ЛІСОМ, А НЕ БАЧУТЬ СВОГО ПІД НОСОМ

Филя диких жорстокостий, яких большевики уживають проти своїх політичних противників від часу вбийства большевицького представника в Польщі, осудив уже цілий просто світ. Навіть ґазети, які в неодному обороняли большевиків, осуджують сі жорстокости. Так примірom нюйорський тижневик „Де Нейшен" каже делікатно, що „советська Росія по майже десятьлітному існуванню моглаби піти вже поза того рода орієнтальні способи".

Та протестуючи проти сих жорстокостий, світ не може забувати й на те, що до протестів прилучують тепер свої голоси якраз ті чинники, які до сього найменче мають право, бо вони самі здібні на такі жорстокости, на які здібні большевики.

І так, ми бачимо простести від англійської преси, яка свого часу ні одним словом не протестувала, коли англійські війска розстрілювали Гіндусів за невинні демонстрації. Славна на весь світ різня трох сот Гіндусів у гіндуськім місті Амріцар не викликала ніякого протесту зі сторони тої части англійської преси, що нині найголоснійше гукає проти большевицьких розстрілів. Та сама преса перемовчує фашистський терор Мусоліні в Італії, а хоче, аби їй вірити, як вона роздирає одіж на большевицький терор у Москві.

З Риму доносять, що там протестує проти большевицького теорору римський папа. Може не зовсім на місци говорити нині про те, якого терору вживала римська столиця колись, коли вона ще силу мала, проти своїх противників. На всякий случай однак можна пригадати, що римський папа робить нині, а передовсім те, що він уважав за відповідне видати свій осуд большевиків після того, як він відбув собі конференцію з новим польським кардиналом, поговорив з ним про обставини в Польщі та казав передати Полякам ще раз запевненне про свою любов до них.

Читаючи про папський осуд большевиків, кождий свідомий Українець мусить сказати собі, що римський папа краще зробивби, якби він, замісць давати лекцію горлорізам в Москві, дав лекцію приличного поступовання горлорізам у Варшаві. Богато краще булоби, якби римський папа замісць говорити казання московським комісарам, які його не слухають, вичитав казання слухаючим його вірно польським біскупам, архибіскупам і кардиналам про те, як треба шанувати права релігійної рівноправности греко-католицьких і православних Українців. Повитавшися з представником польського епископства, якого руки опосочені кровю Українців, битих і катованих в обороні своїх церковних дібр і прав, не повинен папа протестувати проти того, що десь там у Москві є люди, які теж мають кров на руках.

„ВІД НИНІ САМІ БУДЕМО ТВОРИТИ НАШЕ ЖИТТЯ"

(З нагоди десятої річниці першого Універсалу У. Ц. Р.)

Такі золоті слова, повні надії й віри, були виголошені в Універсалі Української Центральної Ради, виданім у Київі дня 23. червня 1917 року. В цей памятний день зорганізоване українство рішуче заявило свою волю до створення й будови української автономної держави.

Перші часи бурливої революції вже минули. Свято революції скінчилося, як говорив голова Ради М. Грушевський, і український нарід роспочинав фактичне творення своеї державности. Першим Універсалом Центральна Рада відзначила ту межу, від якої бездержавне революційне політиканство українства почало перетворюватися в організований державницький рух.

Перший Універсал повстав на тій межі, де кінчиться спільний революційний фронт з російською революційною демократією, а починається власний, український, революційно-державницький. Універсал підвів підсумки всіх заходів, які зробила Центральна Рада в імени українського народа перед тимчасовим правительством Росії, в напрямку визнання права нашого народа на автономію свого краю. Російське центральне правительство всі домагання відкинуло, а вся російська демократія роспочала шалений похід проти українського національного, політичного й навіть культурного руху. Це протверезило українських політиків, опоєних святом революції. Вони побачили, що перед ними стоїть уперта й тяжка боротьба за національні права свого народа.

Всі заяви російської демократії, якими вона завжди приєднувала до себе симпатії всіх „інородців", про спільний гнет царату, що, мовляв, з упадком царату всі національности бувшої Росії заживуть по „братерськи", що кожна творить сама своє власне життя, остаточно розвіяно як пусту балаканину.

Всім „інородцям", а в тім числі й Українцям, здавалося, що російська демократія, визволившись зпід гнету царату, радо піде на зустріч національним домаганням немосковських народностий. Але вони гірко помилилися.

Тому Центральна Рада в своєму першому Універсалі з гірким докором говорить: „нас принеболено, щоби ми самі творили нашу долю". Нам нині здається, що від цих слів тхне наївним анахоризмом: якими наївними були тоді проводирі й політики українського народу, коли вони сподівалися, що хтось инший буде опікуватися долею їхнього народу! Це до них ще докотилася ідеольоґія старого покоління українофілів, славянофілів, що вірили в ідейне братство народів, які вірили, що тисячелітній спір народів, суперництво їх може бути розвязане арґументом голих ідей.

Видаючи Перший Універсал та закликаючи український нарід організуватися, Центральна Рада поклала тим кінець байці про братерство Москалів та инших народів бувшої Росії, а на те місце заявила, що права кождого народа залежать від реального відношення сил.

Перший Універсал, це перший крок української національно-державної боротьби. Він знаменує собою перехід українського народу від сентиментальних надій, сподіванок, безґрунтовного ідеалізму до реальної творчої праці й боротьби за власну державність. Ним роспочинається нова епоха української визвольної боротьби, яка остаточно й на все поховала аполітичне культурництво, українофільство.

День двайцять і третього червня датує дозріння нового модерного українства з безкомпромісовою ідеєю державности.

В свої часи він відограв величезну конструктивну ролю. Він відразу поставив крапку над „і" й отверто та ясно сказав, чого прагне український національний рух. На місце невиразних домагань національно-культурного та по части політичного характеру він ясно поставив, що український нарід бажає створення своєї власної держави, бажає за всяку ціну, навіть за ціну кровавої боротьби.

Більш активні елементи української національної боротьби найшли в твердих і рішучих словах Універсалу підтримку в своїй боротьбі та жерело нової енергії. Елементи меньш активні, що плелися у хвості українського національного руху, злякалися рішучости та активности; частина їх зовсім відпала й навіть перейшла в лави отвертих ворогів політично-державного руху, а друга частина підбадьорилася й приєдналася до більш рішучих борців. Таким чином Перший Універсал поклав початок організації лише активних державницьких українських елементів в національну армію борців. Лише на тих, що по першім Універсалі провадили активну працю над організацією українського народу та вели активну боротьбу за українську державність, можна було покладатися.

Перший Універсал показав, яку широку популярність має ідея української державности в українських масах. Вони гаряче відгукнулися на заклик і скоро виросли в грізну національну силу. З другого боку вороги української державности побачили свою поразку й хоч почали ще з більшим завзяттем нападати на український „сепаратизм" та боронити ідею „Єдиної і Неделімої Росії", всеж скоро почали затрачати на Україні ґрунт під своїми ногами.

День проголошення Першого Універсалу Центральної Ради треба рахувати днем народження української державности: Від призиву до організовання в національну силу та до обєднання при Центральній Раді всього українського народу прийшло до завзятої крівавої боротьби та проголошення й фактичного істнування Української Самостійної Держави.

Боротьба ще не скінчилася, боротьба ще ведеться. Хоч не така крівава, але не меньше завзята й уперта, як в часи активних боїв. Всім, що борються, памятні слова Першого Універсалу, сказані в заголовку статті. Коли ми самі не здобудемо собі державности, то нам ніхто її не створить. Ми повинні **„самі творити наше життя"!** Це буде найліпша память Першому Універсалови, який огненними буквами записався в історії українського народа.

СЕЛЯНСЬКЕ ПИТАННЯ.

Ні в одній країні, або державі Европи, селянство не відіграє такої домінуючої ролі в життю народу, як на Україні — на всіх її землях, без ріжниці на забори.

Ввюди українське селянство — перводжерело державного богацтва. Навіть промисл у цих державах нерозривно звязаний із продукцією села. І в той час, коли всі змагання внутрішно-державної політики, хоч в мінімумі, направлені на таке-сяке моральне, духове і матеріяльне забезпечення робітництва й урядничої інтеліґенції — селянство полишене само на себе. Що більше — його відгороджено від світа висонезним муром, на якому видніє напис, що по тому боці муру — несвідомість, темнота, дичина, закостеніла байдужність і т. ин. Селянське питання що найбільше розважається (поверховно) в програмах деяких партій і звичайно служить для здобуття „темної маси" і „німих голосів" у міжпартійних змаганнях за стерно державного корабля.

Українська радянська влада перша відчула залежність існовання своеї держави від селянських мас. Як грізний вулькан, завдяки гаслу „влада на місцях", станула перед нею сила, яку треба було унормувати, злагодити, щоби вона не зробилась надто небезпечною для теперішного державного ладу на Україні. Вслід за тим Компартія, як державно-політичний чинник, заговорила про „смичку" (звязок) села з містом. Одначе помимо, здається, щирих інтенцій, Компартія не зрозуміла як слід селянського питання на Україні. Бо, відповідаючи на всі культурні, моральні і матеріяльні потреби селянства, Компартії не повелось дотепер привязати його цілком до себе, обеднати село з містом, яке по своїй духовій структурі дуже далеке від села.

На українських землях під Польщею — селянське питання це дівичий ліс. Державна політика опікується ним лише мимоходом, нещиро, про людське око.

Селянським питанням займаються також партійні програми, одначе їхне підходження до справи рівнож не завжди є відповідним. Найважнійшою точкою партійних розважань, при вирішуванню селянського питання, висувається питання „села і міста". Так, приміром, ода з партій цілком слушно зазначує, що місто (особливо галицьке) живе соками села і в той же час радить, з причини перелюднення села, надвишку населення зі сіл перекинути до міста. Для чого! Щоби ще більше соків тягнути зі села? Ми не маємо на цілі передчасно вирішати це питання категорично. Але на нашу думку всі старання повинні йти в напрямку рятовання села від впливів, яким улягли наші міста. Не місто, а село наша остоя.

Творення духових осередків на селі, кооперовання селянської торговлі і продукції, технічна перерібка сільсько-господарських продуктів, організований експорт їх до міста, скора правнича поміч і т. ин. — все це разом дає широке поле до праці й наближує нас до розвязання селянського питання, бо розвязати його в цілій повноті можливо тільки у власній обєднаній селянсько-робітничій (а не робітничо-селянській) державі. — („Покутське Слово").

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 7. червня 1927 року помер у шпитали після кількадневної тяжкої муки наш Брат Микола Нісевич, котрий був членом Укр. Нар. Союза і Братства св. Кирила і Методія, від. 86, Олифант, Па. Покійний родився в селі Добра Шляхецька, пов. Сянок, Галичина. Мав 35 літ як вступив до У. Н. Союза. Весь час працював в майнах, аж до послідного дня. Коли вже майже кінчив свою роботу, нагло обірвалась скала і впала на крижі так сильно, що аж переломила покійного. Покійний осиротив маленьку донечку і жену Анну.

Земля най буде йому пером.

П. Саламаха, секр.

І. акторка (сердито): Колиб директор був тут, уже я йому показала би зуби!

ІІ. акторка: Пішлиж йому їх почтою!

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(36)

— Мене бере жах, — Решид перебив — коли чую таке. Може ми в якій небезпеці?

— Як будемо мати розум, то небезпека пройде біз ніякої шкоди для нас — Богдан сказав, обертаючися до моря. — Насамперед скажи мені, що з тобою сталось би, як би ушкали відоймили від тебе ті скарби, які ти зібрав і везеш до Стамбула?

— Як би ушкали взяли ті скарби, то з ними взяли би й мене самого. Очивидно, як би я при тім не погиб. Я опинивсь би на дні каторги, прикований на ціле житте до гребок. Як би я по втраті скарбів попав у руки людий султана, то скінчив би смертю в страшних муках. Мої діти продано би, бо вони лишилися в Стамбулі заложниками, і мій брат потерпів би... дістав би на шию конопний мотуз... Що тебе спонукало таке питати? Хоч я на сій ґалері безпечний, то всеж таки від такого питання, хоч воно безпредметове, мороз іде по тілі, в очах темніє.

— Про се потому. Тепер ще скажи, що ти дав би мені, як би втрата того скарбу, що ти везеш, була неминуча, але я спас його для тебе?

— Щож я міг би тобі дати?! Окрім цілого мого маетку, хиба лиш досмертну вдячність: Мою, моїх дітий і мого брата. Більще не дав би, бо не маю. Ось маєш мою відповідь. Тепер скажи ти мені, відки тобі прийшли до голови такі питання? Чи вітриш яку небезпеку?

— Ти справді гадаєш, що султанський скарб і ти з ним на сій ґалері безпечні?

— Не сумніваюся. Сеж ґалера нашого Капудана-паші. Обсада зложена з найвірнійших людий султана і кафинського намісника. Саме тому, що ся ґалера така певна, кафинські купці умістили на ній також свої скарби. Я тут певнійший, як в моїй власній хаті.

— Колиж бо вже раз така ґалера пропала.

— Тамта не була так добре обезпечена, як ся. Щоби її взяти, мусіла би прийти ціла фльота ушкалів.

— А як би ворог вже був на самій ґалері? Як би обслуга ґалери була з самих ушкалів? Як би я був їх отаман?

Решид з жахом глянув на Богдана.

— Се немислиме, — сказав. — На ґалері майже сама стара, випробувана служба. Є й зять Іслям-паші. Ушкал на сій ґалері немислимий. І ти не ушкал. Такого Туґай-бей не дав би мені на товариша.

— Ушкал на сій ґалері немислимий? Він не тільки мислимий, але й є!

Решид схопився.

— Що ти верзеш! — скрикнув, побілівши.

— Сідай і мовчи! Мовчи, бо згинеш і я з тобою. Послухай.

Решид сів і слухав далі. Богдан розказав йому все те, що в підслуханій розмові Абаса з Омаром було найважнійше.

— З сеї розмови, — Богдан закінчив, — я зрозумів лиш тілько, що людий, яких на ґалеру дав Іслям-паша будьтоби для її більшої безпеки, він дав тільки на те, щоби вони опанували ґалеру разом з її вантажом, очивидно, в його користь. З винятком одного Куршуда, котрий лишається вірним намісникови, бо намісник його тесть, прочі заговірники загадали зрадити Іслям-пашу і ґалеру захопити для себе.

— З підслуханої тобою розмови справді таке виходить. Тепер вже вірю тобі, що та ґалера не така безпечна, як я зразу гадав. Велике щастє, що ти відкрив заговір. Що ті пять важать на ґалеру, для мене цілком ясне. Але з тої розмови ще не виходить, що Абас говорив Омарови правду про Куршуда. Може він брехав, щоби заохотити Омара? Що про Куршуда Омар міг збрехати, виходило би з того, що Іслям-паша нічого не зискає, як возьме ґалеру, бо се, що з ґалери возьме, буде мусів ще раз вислати до Стамбула. Наслідки втрати першої, ушкалами захопленої ґалери чейже навчили його, що султан не буде відбирати свого від ушкалів, тільки злупить з намісника.

— Ти забуваєш, що намісник відвічальний тільки за скарб султана. Окрім сего скарбу на ґалері є ще инші великі цінности. Тут є скарби купців, є й гроші, які... ти везеш. За се, що сам намісник посилає султанови, він, правда, буде мусів дати до Стамбула еквівалент, отже з сеї части добичі не буде мати ніякої користи. За те для него самого лишилась би решта. Ся решта така велика, що він з великою надвишкою відбив би собі вартість вантажу, який йому пропав з попередною, ушкалами забраною ґалерою. Тепер віриш, що гроші, які везеш султанови, можуть тобі пропасти?

— Се ясне, що пропадуть. І гроші пропадуть, і я пропаду і моя родина пропаде!... Всьо пропало би, як би не те, що ти відкрив заговір.

— Як покажеться, що я тебе не пуджав без потреби, то ти вийдеш відси моїм довжником. Я заплати не хочу ніякої. Але колись може й я буду в потребі. Тоді зголошуся до тебе. Гадаю, що поратуєш мене, чи зробиш мені яку иншу вигоду.

— Приходи! Я цілий з моїм маетком до твоєї розпорядимости. Я, мої діти і мій брат. Поможемо тобі в кождій скруті, бо ти мій спаситель. Тепер, коли завдяки твоїй пересторозі знаю, що хтось важить на мою скриню, я вже не боюся. Не думаю ждати, аж покажеться, що ти не пуджав мене твоєю власною вигадкою, бо не маю причини не вірити тобі, що ти таке підслухав. Ходім до отамана ґалери!

— До Ашіка? Чого?

— І йому розкажеш. Я зажадаю, щоби причалив до першого порту. Покину ту небезпечну ґалеру.

— Йому ні слова, бо й він може бути в змові.

— Абас був би й се вищебетав, балакаючи з Омаром. Абас говорив тільки про Куршуда.

— Абас не мусить всьо знати. Знає тільки се, що Куршуд сказав йому. Може тільки бдин Куршуд в порозумінню з Ашіком?

— І се може бути. Як же я тепер спасу себе?

— Поки що, небезпеки ще нема. Поводися так, неначеб нічого не знав і при першій добрій нагоді тікай відси разом з твоєю касою. Ґадаю, найліпше в Кістенджі. Там безпечно будуть инші падишахові ґалери. Пересядешся на котру і заїдеш безпечно до Стамбула.

— Так зроблю. Але відходячи відси, таки перестережу Ашіка. Я не вірю, що би й він був в змові з Куршудом. Ти що зробиш? Підеш зі мною? Тобі також небезпечно лишатися тут. Перестережу Ашіка, чи ні, то коли вже буду на иншій ґалері, бодай там розкажу, що мене вигнало з сего судна.

— Я ще надумаюся. Мені тут нічого боятися, бо не везу ніяких скарбів. Ашікови не говори нічого. І як відійдеш відси, мовчи. Прийде пора, то я сам Ашіка перестережу. З пятьма, хоч би й з шістьма дамо собі раду. Тепер залишім сю розмову, бо надходить Абас.

Ґалера причалила до Суліни, де також ждали гроші на Решида. Богдан далі стояв на краю ґалери і призирався суднам, які там стояли, приходили і відходили. Між ними пізнав ту ґалеру, з котрою його ґалера розминулась була під Білгородом і на котрій він тоді побачив Бурлая.

— Як Бурлай пізнав мене, — Богдан подумав, — то він безпечно дожидає мене тут. Хто зна, чи сей очайдух, щоби зі мною побалакати, не прийде аж сюди, на султанову ґалеру! Він, покладаючися на своє щастє, любить пхатися в зуби льва. А може він надіється, що я прийду до него? Не стояв би тут, як би не хотів балакати зі мною. Таки треба буде навідатися до него.

Хмельницький підійшов до Решида.

— Ти довго забаришся в Суліні? — спитав. — Се треба мені знати, бо й я гадаю на часок покинути ґалеру. Мушу знати, кілько часу маю на се.

— Щось скажу тобі, але на ухо, — Решид відповів. — Хочеш, то будеш мати годину, дві, три, або й цілий день. До Кістенджі, де ти радиш мені покинути ґалеру, Бог знає, що може статися. Я рішився вже тепер взяти скарб з собою і на сю ґалеру не вернути.

— Ашік вже знає про се?

— Я йому нічого не говорив. Аж буду безпечний на сухім, вишлю до Ашіка яким башибожуком письмо з желанием щасливої дороги. Залежить від тебе, коли се зроблю. За годину, дві, три. Як схочеш, то й аж завтра.

— За три години. Тепер скористаю з того, що тобі дають лодку і поїду з тобою.

— Добре. Прикажу, щоби ся лодка ждала мене. Очивидно не діждеться. Як ти вже справишся зі своїм ділом, прикажу, щоби лодка, замість мене, взяла тебе. До Ашіка буду мати ким передати пращальне письмо. Возьмеш?

— Очивидно, що возьму.

(Дальше буде).

Анґлієць поїхав з дочкою до Швайцарії. Провідник, опроваджуючи їх по горах, пояснює цікаві і замітні місця:

— А з отсього місця тому три роки впав ґраф Роццо і згинув на місці.

Анґлієць (розлючений): Щож ви собі гадаєте!? Тамтого року показували ви мені це місце яких чотири години дальше.

— Не гнівайтеся, але я думав що то буде за далеко йти для вашої дочки аж на цю гору.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець - Захист Українського Народного Союза.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БИЗНЕСМЕНИ ІНВАЛІДАМ.

Коли прочитав я в „Свободі" під таким заголовком статтю гр. К. Лисюка, так зараз і собі рішився забрати голос.

К. Лисюк, примірний український бизнесмен. Три роки як він зкраю, удержує дружину і двоє діточок. Бизнес провадить виключно з чужими. Коли такий памятає на нещасних своїх братів, то як сміє забути такий, що від Українців дістає утримання, торгує і жие з Українців.

Мій бизнес, книгарня і музичний склад, провадиться під іменем Січовий Базар. Торгую головно українським товаром, не лиш ради хліба, але і з замилування до книжки. На хліб заробляти з українських книжок одначе не так легко; треба добре вигадувати всякі „Сурма звійки" і „Сурма голки", щоб затримати ту назву на вікні „Січовий Базар" і „Українськ Бук Стор". І що я ще не обнився під шапою, то лиш треба завдячити таким одиницям властиво, як повисше згаданий К. Лисюк. Вони так як сотворені для підтримання енергії і витревалости.

Коли я зайду до його офісу і побачу ту роботу, що він виконує, ті тисячі марок, котрими він торгує, кореспонденцію, каблі, телеграми, то мені аж чорно в очах робиться, і як вийду, так і лекше стане. Зараз до своєї роботи берусь енергійніше, бо бачу, що моя робота ще не найтяжча.

Таких бизнесменів нам потреба як найбільше, особливо коли вони ще до того памятають за свій рідний край.

Кождий український бизнесмен повинен відгукнутися своїм даром на дім для українських інвалідів — це річ природна і зрозуміла для кождого.

Коли другі не жалували життя, то як можна жалувати нам пару долярів?

Кождий бизнесмен не має ограниченої пейди як звичайний робітник, він, коли захоче, коли не поліняється то може все більше заробити. Йому і лекше дати жертву. Ми повинні тепер добре приглянутися тому, як відозвуться наші бизнесмени на той благородний поклик в справі будови Дому Українських Інвалідів у Львові. Це буде добра нагода показати нашим бизнесменам своє українське серце і свій патріотизм. Кажемо, що ми повинні памятати в бизнесі на клич: Свій до свого! Так і повинно бути. Але тепер звертається „Свій Інвалід до свого Бизнесмена". Побачимо, як привитає український бизнесмен той клич.

Від себе жертвую на Дім для Українських Інвалідів 50 долярів, а рівночасно закликую громадян: Пасічника і Шеремету, торговців убраннями; Корната, торговця біллєм; Стасюка, бучера; Фесоловича, ріелестейтмена і всіх продавців Січового Базару з провінції.

Мирон Сурмач.

ЯКБИ НАЙСКОРШЕ ЗІБРАТИ СТО ТИСЯЧ НА СИРОТИНЕЦЬ

Мав я нагоду читати в Свободі і в листах Комітету Сиротинця, щоби члени подавали свої проекти, як можна зібрати поважнійшу суму на Захист-Сиротинець при Українськім Народнім Союзі в як найкоротшім часі.

Я думаю, що коли ми хочемо виставити в як найкоротшім часі Сиротинець, то ми повинні вважати передовсім своєю повинностю давати жертви на сю ціль. Не треба чейже додавати, що як ми будемо тільки проєкти давати, а жертви не будемо складати, то зі сього небогато поступить справа Сиротинця вперед.

Я вважаю за відповідне звернути на се увагу тому, бо о скільки видно зі спису жертводавців на Сиротинець, то з членів Українського Народного Союза навіть половина членів ще не зложила свого дару на се велике діло. В Українськім Народнім Союзі є ще тепер яка половина членів, які не дали на Сиротинець навіть одного доляра.

Се не значить, що вони не хочуть дати. Богато з них певно стягається. Але я думаю, що вони навіть сього не повинні робити. Отягатися нема чого. Треба дати, і то як найскорше.

Я сказав, що богато не дало ще й доляра, але з того не виходить, що я стою за жертвою всего одного доляра. Ні, треба дати показну жертву. Треба нам на Сиротинець сто тисяч долярів, і їх ми, члени Українського Народного Союза, мусимо зложити. Колиж ми кажемо, що сей Сиротинець буде У. Н. Союз, то се не значить що ніхто иншого, як тільки те, що він буде побудований для нас, для членів Союза.

Щоби справу збирання жертв приспішити, виберім у кождім відділі У. Н. Союза комітет, і сей най займеться збиранням жертв. І збирати жертви треба при всякій нагоді. І збирати їх не лишень від своїх, але й від чужих, бо на таку ціль, як Сиротинець, навіть чужі люди дадуть, як їм належито поясниться.

Най кождий такий комітет завізьметься зібрати на Сиротинець 200 долярів. У нас є коло 350 відділів, отже вже сі одні комітети зберуть 70 тисяч долярів. Декотрі відділи певно зберуть більше ніж 200 долярів, і ми будемо мати дуже скоро 100 тисяч долярів.

До комітету брати не тільки мущин, але й женщин, бо женщини мають часто більше смілости попросити о жертву там, де мущина не має.

Іван Міщишин,
Монесен, Па.

В СПРАВІ ДЕЛЕГАЦІЇ НА РАДЯНСЬКУ УКРАЇНУ.

Дня 19. цього місяця члени відділу ч. 260. У. Н. Союза в Бейрдфорд, Па., заявилися одноголосно за висилкою делегатів на Радянську Україну.

Рівночасно члени заявилися ось цею дорогою, що готові покрити таку частину коштів висилки делегатів, яка на них припаде.

М. Демчина, секретар від.

Жалоба.

Зараз після похорону прийшов товариш зложити кондоленцію вдові:

— Щирі співчування будь ласка приняти від мене. Ви ще такі молоді, щойно двацять пять літ вам і вже вдова...

Вдова (зітхаючи): Двацять чотири.

—o—

ДЛЯ КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1928 РІК.

—o—

Проситься українських лікарів, дентистів, адвокатів, учителів, бизнесменів, як купців, ріел-естейтменів, контракторів, та інших **професіоналістів і підприємців** в усіх містах Злучених Держав, подати свої адреси для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Також просимо подати, де є і як називаються **українські банки, будівляно - позичкові спілки, кооперативи, Народні Доми** й інші підприємства.

Також, **де є українсько-американські школи** з правом прилюдности.

І **вкінці усі українські культурні товариства й інституції** (як музичні школи, хори, театри) і **громадські установи** (клюби, товариства).

Просимо поспішитися з присилкою. Реченець до 30-го мая с. р.

Се в інтересі кождого громадянина і всіх українських установ в Америці, бо імена й адреси будуть подані поазбучно і будуть в руках 20,000 членів У. Н. Союза через цілий рік. Адресувати:

„SVOBODA"
Box 346
JERSEY CITY, N. J.
Видавництво У. Н. Союза.

Лікар: Що?! Я був у вас більше як двацять разів, а ви мені даєте лише десять долярів?!

Пацієнт: Ну, пане доктор, подумайте лише собі, як би я так зовсім не був хорий, то ви нічого були би не дістали.

—o—

Дочка (до матері, яка вбралася наче молоденька дівчина): Мамо, вже в учорашньому одязі ви виглядали за молодо. А нині ви так причепурилися, що люде мусітимуть думати, що я взагалі ще не народилася!

—o—

Полісмен (до чоловіка у воді): Вилазіть із води! Чи ви не знаєте, що в цьому місці заборонено купатися?

Чоловік (із води): Я не купаюся, я потопаю!

ДРУКАРНЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"
83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЧЛЕНСЬКІ КНИЖОЧКИ,
СТАТУТИ,
НАГОЛОВКИ НА ЛИСТАХ,
АДРЕСИ НА КОВЕРТАХ,
ЛЕТЮЧКИ,
ОГОЛОШЕННЯ НА ПРЕДСТАВЛЕННЯ,

ДРУКАРНЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
„СВОБОДИ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
виконує:
ВСЯКІ ДРУКИ ЯКНАЙКРАЩЕ, ЗАВСІГДИ НА ЧАС І ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ.
ДЛЯ ТОВАРИСТВ, ПАРОХІЙ, СІЧОВИХ СОТЕНЬ, ГУРТКІВ, БРАТСТВ І ДРУГИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ТА ДЛЯ ПООДИНОКИХ ОСІБ ВИКОНУЄМО ВСЯКІ ПОТРІБНІ ДРУКИ.

КОНЦЕРТИ,
ЗАБАВИ,
ПІКНІКИ
БАЗАРІ,
РІЖНОГО РОДА АФІШІ,
ОБІЖНИКИ,
ТА ВСЯКІ ИНШІ ДРУКИ.

ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА! УДАВАЙТЕСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ДРУКАРСЬКИМИ РОБОТАМИ ТІЛЬКИ ДО СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ!

Для фірм, бизнесменів і приватних осіб друкуємо афіші, білети (тікети) ріжні запрошення, візитівки, весільні запрошення — і все, що входить в обсяг друкарської штуки.

РОБОТА ВПОВНІ ВДОВОЛЯЮЧА. — УСЛУГА ЯКНАЙСКОРША. — ЦІНИ НАЙНИЩІ.

АКАД. КИРИЛО СТУДИНСЬКИЙ У КИЇВІ.

До Києва прибув голова львівського Наукового Товариства ім. Шевченка, акад. Кирило Студинський.

В розмові зі співробітником „Пролетарської Правди" він сказав: „Мета мого приїзду на Радянську Україну, це взяти участь у пленумі, що скликає Наркомосвіта в справах українського правопису. Наша фільольогічна секція товариства вітає з приємністю проєкт українського правопису Народнього Комісаріяту Освіти в такому виді, як він поданий. Ми хочемо, щоби був один правопис на цілій Україні. Наше Товариство додало замітки до „Українського правопису". Якщо їх не ухвалили на пленумі, то наше товариство безумовно прийме те, що буде ухвалено на цьому пленумі. Треба рішуче сказати, що не може бути двох правописів на українській землі. Цьому пленумові у нас на Західній Україні надають величезне значення й будуть слідкувати з великою увагою за його роботою.

„В цьому пленумі прийме також участь і другий представник львівського Наукового Товариства — директор львівського національного музею др. Іларіон Свєнціцький, що цими днями приїде до Києва.

„Тут у Київі я маю ще більше поширити звязок товариства з Українською Академією Наук. Наш звязок за останній час все більш і більш міцніє. Сьогодні я прийму участь у засіданні історичної секції УАН під головуванням академика М. С. Грушевського.

„З Харкова я поїду на Дніпрельстан. Будівництво Дніпрельстану зацікавило всі кола української суспільности в Галичині. З великими радощами народ Західньої України слідкує за величезним будівництвом Дніпрельстану. Велика гордість охоплює наш народ за своїх українських братів, що будують тепер нове життя. Після того, як я докладно ознайомлюся з будівництвом Дніпрельстану, я прочитаю декілька лекцій в Галичині про те, як іде будівництво Дніпрельстану".

Далі акад. Студинський розповів про працю Наукового Товариства: „Незабаром вийдуть з друку 146, 148, 149 зб. товариства, при чому 147 том буде присвячений Кулішеві. Наше товариство вже почало готуватися до майбутнього ювілею 50-річчя існування нашого товариства. До ювілею буде випущено з друку 150 том, в якому візьмуть участь і вчені Радянської України. Готується до друку збірник присвячений Володимиру Гнатюкові. Вийде з друку коштовний збірник „Лемківські пісні з мельодіями", збірка д-ра Філярета Колесси. Готується збірник природничо-математичної секції товариства, а також збірник правничої комісії. Найближчого часу вийде І-ий том, присвячений Іванові Франкові — матеріяли до життя Івана Франка під редагуванням Возняка".

5.—6. червня у Львові відкривається зїзд українських природників і математиків, в якому візьмуть участь також і представники Української Академії Наук.

КИЇВ БУДУЄТЬСЯ.

Відбудовуються такі будинки, що вже кілька років муляли всім очі своїм зруйнованим виглядом. У центрі міста почали відбудовувати величезний будинок колишньої Ольгінської гімназії, що його після відбудування передадуть Всеукраїнській Академії Наук. Майже цілком відбудовано великий 5-ти поверховий будинок по бульвару Т. Шевченка, почали роботу по відбудуванню другого зруйнованого будинку при вул. Воровського. В цьому міститимуться київські господарські організації. Ці великі будинки зруйнували білогвардійці підчас громадянської війни. Закінчують величезний будинок бібліотеки Інституту Народньої Освіти, що його почали будувати в 1922 році. Відбудовують великий будинок колишньої 4-ої гімназії, спалений Поляками. Перелічуємо лише більші будинки, але крім них відбудовується та капітально ремонтується багато інших, менших.

Особливо багато таких будинків відновляють у Липках. Раньше це був аристократичний район Київа, де мешкали поміщики та власники цукроварень. Район було зруйновано підчас громадянської війни. Тепер робітничі житлобудівельні кооперативи відбудовують тут біля 30 будинків.

Провадиться також і нове будівництво. Будуються нові будинки для с.-г. академії, та торговельно - промислового технікуму. Київський Комгосп розробив плян так зв. блочних будинків. За цією системою можна прибудовувати один будинок до другого без якоїнебудь шкоди для них. У дальшому по робітничих околицях Київа передбачається поставити два таких будинки на 4 поверхи кожний. Коштуватимуть вони 260,000 карбованців.

Щодо промислового будівництва, то вже фактично закінчено величезні будинки нової парової електростанції. Почали будувати нову кіно-фабрику та нове приміщення для заводу „Фізико-хемік".

Всього на будівельні роботи в цім році мають витратити біля 15 міл. карб. — у двоє більше ніж торік.

Будівельні роботи почалися вчасно й до них краще підготувалися. Складено календарний плян робіт, що передбачає фактичне розгортання будівництва в травні — на місяць раньше ніж торік, та закінчення основних робіт у вересні — на два місяці раньше ніж у минулому році. При Окрпляні організовано спеціяльну будівельну комісію, що доглядає за всім будівництвом в окрузі.

Позатим у Київі будується велике приміщення на кілька корпусів для сільсько-господарської академії.

На концерті.

Гість: Алеж, мої пані, ці голосні балачки підчас концерту то дійсно...

Пані: Правда, ви також запримітили це! Треба таки добре кричати, щоби порозумітися!

—o—

ҐЕНІЇ НАУКИ СПАСИТЕЛЯМИ ЛЮДСТВА

Написав Др. Александер Сушко.

(Докінчення).

(10)

„Світ починає в цих останніх днях бачити, що у міждержавній торговлі ми богатіємо богацтвом наших суперників. Навіть у високо компетентивній торговлі сталевій ми богатіємо радше продаючи **разом** з нашими европейськими компетиторами, ніж проти них. Потенціяльно вони є радше нашими костомерами (покупцями) ніж суперниками. Як інтернаціональні торговці ми маємо більше до зискання, коли Німеччина, Велика Британія і Франція є заможні, ніж колиб вони були придавлені. Серед того — сталева продукція у цій країні дійшла до висоти 50,-000.000 тон, що є новим рекордом на усі часи".

Ось так резонує бистрий американський обсерватор, але мимо того кінчить свої мірковання ось якими многоважними й далекосяглими суґестіями:

„Ми можемо іти так дальше, як досі, запрягаючи ціле море нашого гроша та механічного ґенія до приміння научних здобутків Німців. Та вжеж борше чи пізніше ми будемо мусіти заложити собі свою власну криницю **чистої науки,** з якої американський бизнес черпатиме довільно. Мр. Гувер, між иншими великими американськими інжінірами та учеными, може легко переконати вас килькома словами, що американська індустрія не може краще зужиткувати $20,000.000 (т. є двайцять мілїонів долярів) як оснувати національний фонд для підперття досвідів у чистій науці. Це є признанням нашої слабосильности, що ми є змушені, головно на полі хемічних дослідів, слідувати за проводом Німеччини. Американський „бизнесмен" думає в рамах своїх власних індівідуальних потреб. Мр. Гувер, якого головним „бизнесом" є опіка та плекання бизнесом кождого,— думає національно, або в рамах нашого бизнесу як цілости (як нації). На загал — показується очевидним, що ми мусимо вишколювати працівників, які були би охочі до наукової розслідної праці ради її самої, а не ради її безпосередних користий у формі долярів.

„Бо лишень подумаймо собі із девятьдесяти знаних хемічних елементів (з яких складається уся вселенна), з яких сімнайцять відкрито в останніх трийцяти роках, лишень один — illinium є відкриттям Американина (а що усіх елементів є 92, так до відкриття лишається лише ще два елементи (боюся, що українському народови не припаде велика честь, аби відкривцем бодай одного незнаного ще елементу був український учений...). Поза валом примінених (або практичних) наук, які перемінюють погано воняючі субстанції у ніжні перфуми, а чорний бензоль, якого кілька крапель знищилоб тканину жіночої одежі, у сотні відтінний прегарних ніжних красил, уживаних на усім світі до крашення тканин, — поза усім тим лежить світ чистих наукових дослідів ради них самих. І коли завдяки правдивому мужеви науки буде можна осягнути протягом трох літ вислідів, які „бизнесмен" мігби перекласти на доляри, гаразд. Колиб одначе не можна було осягнути ніяких вислідів навіть протягом трийцяти літ, також гаразд. Усе те — на більшу славу **науки.**

„Бурхливість американського винахідчивого та механічного генія творить достоту таку саму епоху в історії світової торговлі, як колись творила стара піонірська ера географічних пошукувань та відкрить.

„Завдяки нашому інжінірському та механічному ґенієви здобуваємо собі шлях до начальної позиції у світовім бизнесі, зовсім так само як Німеччина здобуває назад утрачені ринки завдяки свойому ґенієви до організації та здобуткам на полі хемії".

XIII.

„Пізні Івани".

Ось так глядить інтелігентний американський обсерватор, учений та публіцист на завдання і цілі, та методи праці і боротьби своєї великої держави у великих міжнародних перегонах культурних народів — вже не за звичайне фізичне право до істновання (якого ми, Українці, собі ще далеко не виборолі), але за начальне становище! І замітна річ — у всіх його міркуваннях немає там і одного словечка згадки про воєнні приготовання або зброєння — хочаби лишень для оборони свойого власного „стану посідання".

І в цім є основна ріжниця між світоглядом старої Европи, а світоглядом нової Америки. Котрий з них кращий, котрий з них має більші вигляди остаточної побіди, — для мене немає двох гадок. Я чую лишень просто фізичний біль, коли подумаю, що саме тоді, коли увесь культурний світ, включно з совєтською Росією, береться горячково до завзятих наукових дослідів та на пошукування чистої наукової правди (як висловлюється знаменитий Американин), — на якій опирається уся наша цивілізація, видають рік-річно сотні і тисячі мілїонів долярів, — ми, пізні українські Івани, витрачуємо наш час, нашу енерґію і наші гроші на вирішування таких питань як: котрий самодержавець і. родовий дідич держащий— Варяг, Москаль чи Габсбург, і т. п., або збираємо гроші на духовний семінар в Америці.

Лице багріє зі сорому і болю... Ах, який жаль, що немає вже між нами в живих Івана Франка, який своїм огненним словом спалив би до щенту усю вонючу гниль і цвіль, що розїдає вже, здається, до крові усе наше важко хворе громадське життя...

Саме тоді, коли усі культурні народи світа, а передовсім же культурні Американи, жертвують мілярди долярів — іменно на свої університети, наукові лябораторії та бібліотеки.

(Кінець першої частини).

ДО ВІДОМА УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Представники підписаних груп, члени яких є студентами і професорами Української Господарської Академії в Подєбрадах у Ч. С. Р., на нараді 10. січня 1927. р., заслухавши докладні інформації про зацікавлення та занепокоєння студентства Академії й української суспільности, які викликала справа перенесення Української Господарської Академії з Подєбрад до Польщі, розголошена українською і чужинецькою пресою, висловилися за слідуючу резолюцію:

Наколи-б питання про ліквідацію Української Господарської Академії в м. Подєбрадах набрало актуальности, то найкращим способом уникнення такого її кінця і найліпшим способом виконання Академією її мети, а саме принесення Українській Нації кадрів фахово освічених і національно свідомих процьовників, булоби перенесення Академії на українські терени, де вона моглаб істнувати і далі розвиватися. В цім конкретнім випадку такою територією моглиб бути і ті західно-українські землі, які входять тепер у склад польської держави. І справа перенесення Академії на ті західно-українські землі моглаби стати актуальною (в розумінні переведення цієї справи) лише тоді, колиб її попередило виразне бажання і згода всього організованого українського населення тих земель, яке мусілоб порозумітися з відповідними чинниками Академії (Ректоратом, Сенатом, Професорською Радою, Академичною Громадою) і створити на своїх землях можливість істнування Академії, а саме: через українську парляментарну репрезентацію добитися в польськім соймі відповідного закону, який вповні забезпечувавби Академії свобідне і достойне під формальним (відсутність „NUMERUS CLAUSUS"), науковим (стягнення українських наукових сил, бібліотек і т. п.), матеріяльним (зафіксування потрібного бюджету) і инш. оглядами істнування. Закон цей, що дававвби певну запоруку виконання його польською владою, мусівби йти в повній згоді з бажаннями і потребами західно-українського населення для його дальшого культурного розвитку.

Але тому, що західно-українські землі перебувають тепер під окупацією Польщі, яка, ні разу не додержавши своїх народніх зобовязань відносно окупованих нею земель, всіма явними і тайними способами безоглядно та завзято нищить як народне, так середнє і високе українське шкільництво, то перенесення Академії без виконання всього вище зазначеного для забезпечення її існування булоб згори засудженням її на швидку смерть, або на неславне істнування в польонофільських цілях „AD MAIOREM POLONIAE GLORIAM..." І вкінці свідомі того, що таке перенесення значно підірвалоб значіння і силу української еміграції, ми вважаємо це недопустимим, для української нації крайне шкідливим, і тому заявляємо, що будемо боротися не лише проти здійснення такого перенесення, але навіть проти спроб, яких наперед застерігаємося і як найрішучіше протестуємо. А з огляду на те, що де-які особи на власну руку такі спроби вже почали, ми заявляємо, що їхню діяльність трактуємо як акцію противнаціональну, яка виразно і різко направлена проти потреб і змагань західно-українського населення взагалі, а його шкільництва зокрема.

Крім того констатуємо, що Українська Господарська Академія в Чехословацькій Републиці мала дотепер достаточну можливість істнування завдяки гуманній і культурній допомозі, яку українській еміграції взагалом, а Українській Господарській Академії зокрема давала Чесько-Словацька Республика, і тому надіємося, що вона і на далі по своїх силах буде допомагати нам у цій культурній роботі.

Колиб Чесько-Словацька Республика була примушена свою допомогу еміграції припинити, а українська нація, окупована і пригнічена ворогами, не могла матеріяльно підтримати своєї еміграції, то свідомо заявляємо, що краще буде, коли Українська Господарська Академія, виповнивши свою ближчу мету відносно української еміграції і давши чималий вклад в українську культуру, — чесно перестане істнувати, а ніж піде на поталу ворогів.

І тому закликаємо українську суспільність до дальшої рішучої і витревалої боротьби за найбільші можливости і сприятливі умовини для розвою українського шкільництва й української культури взагалі та не допускати і чинно поборювати руїнницькі спроби наших ворогів відносно українських змагань.

Подєбради в Ч.-С. Р., 10./1., 1927.

Легія Українських Націоналістів.

Група студентів Західних земель України.

Подєбрадська група Української Партії Соціялістів-Революціонерів.

Подєбрадський Відділ Закордонної Організації Української Партії Соціялістів-Революціонерів.

Товариство Кубанців ім. Якова Кухаренка.

Подєбрадський Відділ Селянської Спілки.

Кубанське Землящтво.

Товариство „Січ".

Укр. Хліборобський Демократичний Союз.

УВАГА! — ЕЛІЗАБЕТ І БЕЙОН!

ЗЛУЧНІСТЬ ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА ТЕПЛИЦІ, ЯРОСЛАВСЬКОГО ПОВІТУ

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 3. ЛИПНЯ 1927 Р.

HA WILLICK FARM, LINDEN, N. J.

Початок о год. 1. пополудни.

Вступ 35 центів.

Дохід з пікніку призначений для читальні Просвіти в Теплицях.

Проситься місцевих і позамісцевих односельчан взяти численну участь. Будемо здіймати спільну фотографію зі всіх гостий. Будуть ріжного рода несподіванки і смачні перекуски. Приґравати буде українська музика до пізної ночі.

Дороговказ: З Бейон виде спеціяльний джітни о год. 1.30 попол., котрий завезе вас на місце пікніку. В Елізабетпорт буде чекати великий трок від ч. 416 Court St., о год. 1.30 попол. 147,9,51

ПОЗІР! — NORTHAMPTON, ALLENTOWN, BETHLEHEM, EASTON, BATH, PENN ALLEN, NAZARETH І ОКОЛИЦЯ! — ПОЗІР!

ТОВАРИСТВО СТР. СІЧ., ВІДДІЛ 44 УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В LEWEN PARK, кінець 21. Стр. а початок пайгу, що провадить до Bath.

НА ДНЯХ 3-го і 4-го ЛИПНЯ (JULY) 1927 РОКУ

ВЕСЬ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗА.

Проте запрошується всі Товариства з вище згаданих околиць, аби прибули всі як один. Буде спільна фотографія з цілого пікніку. Дальше всі члени з 44. відділу, як дорослі так і молоді, обовязково мусять явитися, щоби було кому обслужити гостий і рівнож буде товариська фотографія.

Буде приґравати першорядна музика. Будуть свіжі перекуски, добрі напитки, дуже богато несподіванок, всего подостатком; будуть співи і танці забави через 2 дні.

Дороговказ: Їхати карою аж поки не дійде до кінця, відтак взятись на право 21. улицею і за 4 блоком місце пікніку. З других околиць взяти Пайґ до Northampton. Як з Easton, Bethlehem, Nazareth і коло міста на 21. улиці увидите місце пікніку. — Всіх сердечно запрошує — **Комітет.** 147,9,51

НА ЛОНО ПРИРОДИ, НА ПРЕГАРНИЙ ЛОНҐ АЙЛЕНД

ЗАПРОШУЄТЬСЯ ВСІХ НА ЧЕТВЕРТУ ПРОГУЛЬКУ

В СЮ НЕДІЛЮ, О ГОД. 10.30 РАНО.

АВТОМОБІЛІ, ПЕРЕЇЗД І ЗАКУСКА НА МІСЦИ.

ВСЕ БЕЗПЛАТНО

Ґрупа богатих Американців зорганізувала безплатні прогульки-екскоршінс для мешканців Ню Йорку в цілі познакомлення їх з прегарною природою сусідних місцевостий, де ви з родиною можете відітхнути свіжим воздухом і де ви можете оглянути землю чи дімок та з часом поселитися там, позбутись тісноти і духоти велкиого міста Ню Йорку.

Прилучіться з вашою родиною до нашої 4-тої безплатної прогульки на Лонг Айленд. В сю неділю прогулька відбудесь до прегарного місточка Линденгорст, потонувшого в зеленій природі, звідки можна свобідно їздити до Ню Йорку та де ще тепер можна набути кавалок землі в розмірі 25x100 за $150, вплачуючи з гори $30, а решту по $1 тижнево; є се з перших рук купно, а не від спекулянтів, котрі продають ґірші лоти в тій місцевости по $1000.

НЕ ПРОПУСТІТЬ НАГОДИ ПЕРЕВЕЗТИСЬ ПРИЄМНО І БЕЗПЛАТНО СПОЛУЧИТИ ПРИЄМНЕ З ПОЖИТОЧНИМ. Збірне місце о 10.30 рано в офісі „РОДИНА", 151 AVE. A, ріг 10-тої улиці Іст, напроти Парку. Можна також записатися і телефоном Orchard 7117.

Такі прогульки робимо і в тижни для хотячих оглянути сю чудову місцевість: переїзд і закуска на свіжім воздусі безплатно. Ви нічим невяжетеся. 147—

НАЙНОВІЙШІ УКРАЇНСЬКІ АРТИСТИЧНІ РЕКОРДИ КОМПАНІЇ ОКЕЙ-ОДЕОН.

Заходом впливових українських музичних продавців вдалося дістати красні сили до виробу українських рекордів.

Одна найновійша рекорда, котра буде осолодою в кождій хаті, є рекорда

15541 Колиб мені, Господи
Карі очи, — Марії Машир.

Рекорда роблена електричним способом, без шкрабання, коли її слухаєте, то привиджується Вам жива постать чудової української артистки на сцені. — Друга дуже гарна нова рекорда є:

15542 О, Україно
Ой видно село — М. Зазуляка.

Обі пісні вигадали Січові Стрільці, коли кулі свистали їм поза вуха, так і передав ці пісні наш артист М. Зазуляк.

В Січовім Базарі також все можна почути рекорди українського Шаляпіна — Г. Шандровського. Ось вони:

15538 Ой Дніпре мій, Дніпре
Я в чужині загибаю.

15539 Коли розлучаються двоє
Де ти бродиш.

Ріжниця між Шаляпіном а Шандрівським хиба це, що оден Москаль, а другий Українець. (Може і Шаляпін бувби Українцем, але через брак виробленого голосу його не прийняли на Україні до Укр. Артистичної групи). Читай 300 літ Українського Театру.

Инші рекорди, котрі варта мати:

15540 Український танець
Гандзя, полька — Мандоліни

15535 Ой я собі козак лепкий.
А я тое дівча люблю. — Гуменюк.

15534 Ой чомуж я не такий
Як зачую коломийку — Гуменюк.

15533 Червона Калина
Тропак — М. Зазуляк.

З великою радостю подаємо до відома, що ВЖЕ ВИЙШЛА нова рекорда, на котру так довго всі очікували, котру відспівав квартет з хору Кошиця.

15543 Чуєш, брате мій
Ой луснув обруч.

Обі пісні, досконалий концерт, пісня сумна і весела.

За всілякими рекордами заходіть і пишіть до Січового Базару. Січовий Базар, це українське підприємство, котре, як і другі Українці, дбає про моральне й матеріяльне піднесення свого народу. Заходіть до нас: 135—

SICHOWY BAZAR

Книгарня і Видавництво Звійок на піяно „Сурма"

32-34 EAST 7TH STREET, NEW YORK, N. Y.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІННЕАПОЛІС, МІН.

Спільний концерт в честь Тараса Шевченка.

Дуже часто говориться у нас, що наш нарід розбитий на ріжні групи і тому годі щось зробити на полі народної праці, бо, мовляв, у нас груп і партій забогато і кождий ходить одинцем. Як би, мовляв, ми всі станули до праці і всі тягнули в одно, то булоб у нас краще.

Дуже часто чути балачку між людьми таку: Коли ми не можемо зійтися на релігійній точці, як ми не можемо погодитися на партійних плятформах тому, що належимо до ріжних релігійних і політичних угруповань — то давай винайдім у нашому житті спільні ділянки на загально-народній ниві і беримся до праці!

Ділянками, на котрих моглиби сходитися, всі Українці без огляду на релігійно-політичні переконання, є такі: Рідна Школа, спільні концерти в честь Шевченка, Франка і ріжні народні маніфестації, котрі далиб нашому народови на чужині знамя культурної нації, а не якихсь Галішеенів, Руснаків і т. п. Однак у нас в Міннеаполіс вже приблизно з півтора року говорилося у висше наведеному дусі і кінець кінцем **„Обєднаний Комітет всіх Українських Організацій"** рішився спільними силами всіх Українців у Міннеаполіс устроїти величавий концерт в честь Тараса Шевченка і тим доказати всім і вся, що дійсно є ділянки в нашому житті, на котрих всі Українці, без ріжниці на свої релігійно-політичні приналежности, можуть спільно виступати. Довший час вів згаданий комітет переговори зі всіми групами і дійшло до того, що всі три групи: націоналісти православні, націоналісти греко-католики і большевики згодилися поставити до диспозиції Комітету по 12 співаків (разом 36 співаків), котрі мали українською піснею звеличати Тарасове свято.

Щоби жадна група не могла почванитися, що лише в неї є найкращий дирігент, обрано дирігента зпоза груп. Дирігенткою обрано панну Гаврилів, 18-літню дівчину, дочку заробітника, котра має скінчену консерваторію і прекрасно грає на кількох інструментах.

Згадавши про дирігентку, годиться підкреслити, що вона є між Українцями, поселеними в Міннеаполіс, Ст. Пол і околиці, одинокою українською дитиною, яка покінчила гайскул і яка посвятилася університетським студіям, а головно студіям на полі музики.

Спершу було тяжко зібрати всіх співаків з ріжних груп, бо декому здавалося, що люди з ріжних груп і з ріжними поглядами будуть кусатися. Мимо деяких перешкод хор таки сцілено і вишколено як слід. Деклямації і промови розділено поміж групи, а музичні точки виконали місцеві сили. В склад орхестри входили Українці так Галичани по походженню як і з Підкарпатської України і Росіяни (з Українців дуже цінна сила Н. Готра). Всіх точок разом з промовами (вступне слово, реферат та закінчення) було 20 і всі вони вийшли прекрасно. В рефераті провів д-р Клодницький аналогію між римською то російською імперіями, порівнюючи виступ Христа з виступом і наукою Шевченка. Чисельно зібрана публика вийшла із концерту в піднесеному настрою, бо виконана спільними силами програма, та річеві промови гр. Дубця, о. М. Запаринюка і реферат д-ра. Клодницького переконали всіх присутних, що дійсно український нарід, кріпак за Шевченкових часів, під впливом науки та ідей Шевченка перетворюється в націю з дійсним державним ідеалом.

Чистого доходу з концерту, призначеного на рідний край, було $73.68. Згідно з рішенням Комітету Обєднаних Організацій поділено цю суму на 3 части, то є по $24.56. Православні націоналісти і греко-католики вислали припадаючу на них суму $49.12 на політичних вязнів у старім краю через Обєднання у Филаделфії, а большевики своїх $24.56 вислали через свою організацію.

За комітет:

Др. В. Клодницький, голова;
О. Шабатура, касієр.

МИКИЗРАКС, ПА.

Як у боротьбі громада громаді помагає.

Як відомо широкому загалови, наші славні браття і наші сусіди в Карнегі, Па., повели боротьбу з еп. Богачевським, щоби відобрати своє церковне майно. Таку саму боротьбу розпочали й ми в Микиз Ракс. Щоби виказати нашим ворогам солідарність у тій боротьбі, рішено в нас на парохіяльнім мітингу за згодою цілої української громади, щоби устроїти баль на допомогу нашим сусідам в Карнегі, в якій суспендовано о. мітрата д-ра Жука за те, що дав свою згоду на процес о переписання церковного майна на громаду.

Баль відбувся в суботу, 11. червня. Як симпатичною для нашого народа є теперішна церковно-народна боротьба, видно по тім, що вже о год. 8, коли мав розпочатися баль, саля була повна. Старші позасідали за столами та гуторили про ріжні льокальні та загально-народні справи, а молодіж танцювала. Приґравала наша місцева орхестра, зложена з наших таки місцевих хлопців.

О 10. год. прибули до нас гості з Карнегі: о. д-р Жук, о. Пеленський та більше число визначніших громадян. Чесні гості обмінялися розмовою з нашими громадянами та дякували сердечно за ту щирість, з якою віднеслися сусіди до сусідів, як рідний брат до брата.

Дохід з балю виносив $238.25. З того бальовий комітет передав $200 о. д-рови Жукови для облегшення тягару своїх боручихся сусідів в Карнегі, Па., а $38.25 вислано до Обєднання для інвалідів.

Комітет почувається до милого обовязку зложити отсею дорогою щиру подяку зарядови Українського Народного Дому за відступлення салі даром і українській оркестрі, яка грала без всякого винагородження та всім громадянам, що прибули на забаву.

Комітет.

СЕНТ ЛУИС, МО.

Небувала подія.

Дня 3. липня відбудеться у нас **Народне Віче**. Подумає дехто. Ну і щож в тім дивного, що це за небувала подія, як написано на наголовку дописи. А це дійсно небувала подія, бо отсе перший раз в історії наші громади будуть мати змогу громадяне з Сент Луис і околиці почути бесіду світського громадянина-діяча. Ну, подумає дехто, так в тім нічого особливого. А я скажу — ні. Це особлива для нас річ, бо в наші громаді витали ми і вислухали за час нашого існування аж 16 ріжномишленних духовників і кождий з них поучував нарід, як жити. А тепер за десять літ будемо мати нагоду почути перший раз світського бесідника і послухати про те, який то вкаже він нам шлях до національного визволення, що розповість нам про події в старім краю, про визвольну боротьбу, про науку з неї і про наші відносини в Америці.

На бесідника на це віче запрошено д-ра Л. Мишугу, редактора „Свободи", органу У. Н. Союза. Вже з того згляду Віче, Комітет певен того, що на це віче прийдуть, цілком зрозуміло, всі славні Союзовці з Сент Луис і з околиці. Але ми певні, що прийдуть послухати і всі другі щирі Українці, без ріжниці на їх релігійні чи політичні переконання. Прийдуть жінки і чоловіки, прийде й наша молодіж, наша будучність, щоб набрати нового духа і більшої любови до краю, звідки вийшли їх батьки.

Хай той „Спирит оф Сент Луис", що захопив серця не тільки нашого міста, але й цілої Америки, перенесеться в день 3. липня і на нашу іміграцію в Сент Луис і околиці, хай нас обєднає в одну велику українську родину. Хай дух рідної землі облагороднить на тім вічу наші душі, хай зміцнить наболілі наше серце, хай покаже нам дійсний шлях до нашого національного визволення.

В першу чергу хай тим духом перейдуться наші Союзові з бр. св. Володимира, від. 179 в Сент Луис, від. 284 і 308 в Іст С. Луис, від. 197 в Медізон, Іл., від. 50 і 225 в Дезльодж, Мо., бо це будемо мати нагоду витати гостя з Централі У. Н. Союза, з осідку нашої дорогої організації.

Союзовець.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Український Народний Дім.

Від довшого часу не було жадної згадки про У. Н. Дім в Елизабет, Н. Дж. Тому я хочу поділитися радісною вісткою з читачами Свободи, що дім вже цілковито на викінчення і що дня 4-го липня с. р. (на Форт оф Джулай) буде його посвячення і отворення.

Повних шість місяців безперервної праці не проминуло надармо, бо дім днесь се не стара рудера, а новий будинок, який пишається на трех лотах під ч. 214—216 Фултон ул., а також більший будинок відповідно відновлений при Френклин ул.

Галя складається із трех саль на одним поверсі і великої салі і двох менших на другім. Всі салі гарні, високі і ясні, бо не забудовані. Вони мають добрий доступ свіжого повітря, о що так тяжко по більших містах з огляду на високу ціну площі під будову.

Українці в Елизабет, Н. Дж., а також і всеї околиці можуть бути гордими на так гарний набуток. Кошт його виносить коло пятьдесять тисяч долярів.

Український Народний Дім є інституцією народньою, основаною на рівних уділах по $25.00, безпроцентових на 10 літ. Много членів У. Н. Д. не тільки що закупило безпроцентові бонди, а зложили добровільну позичку по сто долярів і більше, щоби тільки вже раз діждатись своєї рідної хати. Дуже гарно і щиро поперли сю акцію майже всі організації в Елизабет, складаючи свої бонди в сумі по $100.00 та добровільну позичку по тисячу долярів. З нагоди отворення дому вже винесли ухвали зложити відповідні жертви по $50.00 а декотрі і по $100.00.

Безперечно, що ті жертви від організацій і поодиноких членів і громадян будуть записані в золоту книгу на память для наших дітей.

Є повна надія, що це так рідке українське свято в Елизабет вийде гарною маніфестацією перед Американцями, та матеріяльно причиниться до сплати довгів, які затягнулось при перебудові і прикрашенню галі. На сьому святі виступлять українські красавиці в українських народних строях, будуть грати українські банди, і на нього вже заповіли свою участь американські урядники, межи ними й мейор міста Елизабету.

Р. С.

ПАМЯТАЙТЕ НА РІДНИЙ КРАЙ!

При кождій нагоді збирайте на: Рідну Школу, Інвалідів, сиріт та політичних вязнів в старім краю.

Жертви належить слати до краю через:

OBYEDNANYE
P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ Юрка Федаша з села Дудьова, пов. Турка, Гал.; в 1919 році перебував в South Bethlehem, Pa. Хтоби о нім знав або він самий, то проситься ласкаво зголоситися на адресу: **Николай Доняк, 547 Larned Ave., Hammond, Ind.**, або: **Николай Федаш; Hotel Lebec, Lebec, California.** 145-50

НЕБУВАЛА НАГОДА.
Немогучи обробити сам поплатну кафетерію, близько парку, прийму чесного чоловіка як спільника або продам бизнес. По інформації голоситися до: 147-8
V. KRUGLAK,
151 Avenue A. New York City.

НА ПРОДАЖ фарма 63 акрів, нові будинки, бизнес з дровами і богато дров, вся машинерія, знаряди, худоба, трок і т. д., близько фабрик, став з рибою. Ціна за все $4,300, готівкою $1.500. Голоситися до: 146-7
STANLEY NYCZAY,
Staffordville, Conn.

НАЙЛІПША ЗЕМЛЯ В ФЛОРИДІ на помаранчі, огородовину і годівлю курий коло Orlando. Продам 5 акрів і більше, акер по $100, готівкою $50, а решта по $5 місячно. Пишіть до: 134-
GEO. SENNETT,
P. O. Box 201, Hialeah, Fla.

ХТО З УКРАЇНЦІВ або Поляків хотіби виїхати на свіже повітре, літні вакації, в мене може дістати добре і вигідне місце; електрика, вода, телефон, пів милі до міста Hudson, N. Y. Голоситися: 142-7
HRYHORY BARAYKO,
P. O. Box 386, Hudson, N. Y.

НА ПРОДАЖ гросерня, сіґар і кенді штор, в добрій дільниці, бизнес вироблений, купуючий може винаймити помешкане над штором. Ціна приступна. Голоситись до: 145-6
PAUL ROMANIK,
146 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої сталі, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанием косить пару днів. Ціна коси $3.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 128—
UKRANIAN BAZAR
168 East 4th Street, New York, N. Y.

ЗА ПІЗНО

Не чекайте, аж болі і терпіння становуться не вилічимими хоробами. Стережіться болючих наслідків. Пийте богато води і попробуйте

GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Світової слави мочевий стимулянт. Національний середник Голяндії від 1696. Ґарантований. Три величини, у всіх аптиках.

Дивіть за знаком Gold Medal на кождій пачці і неберіть імітацій.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по катальоґ до:
UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО ҐДАНСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ.

Слідуючі відїзди:

ЕСТОНІЯ	Липень 5
ЛІТУАНІЯ	Липень 19
ЕСТОНІЯ	Серпень 9.

По дальші інформації голоситися до місцевих аґентів, або пишіть до:
B. A. L.,
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".